1824. Nr. 40.

NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR DE PROVINCIE DRENTHE.

Dingsdag, den 18 Mei.

's GRAVENHAGE, den 11 mei.

Z. M. heeft de commissie benoemd, welke met de afgevaardigden der deelnemers in de Nederlandsche Handel-Maatschappij de artikelen van overeenkomst moet ontwerpen, op welke de maatschappij zal werken. Dezelve bestaan uit de heeren Jr. *W. G. van de Poll*, voorzitter der commissie en van de vergadering der afgevaardigden, *H. W. Muntinghe*, *J. J. Huytens Kerremans*, *J. d'Oiselager*, *J. C. Baud*, (secretaris der commissie en van de vergadering) en *van Reenen*.

In de vergadering der Tweede Kamer van heden heeft de graaf *van Hogendorp*, in het laten[d] der notulen, gevraagd, of er eene [illegible] ingezonden, betrekkelijk de wet op de successie regten, en, na een ontkennend antwoord te hebben bekomen, aangemerkt, dat zijn voorstel van den vorigen dag, om eene commissie te benoemen, wegens de kwestie van de 15⅟₂ opcenten voor de regten op het zegel, de registratie enz., op de buitengewone ontvangsten gebragt, geenszins ontijdig konde worden geacht. Op de aanmerking van den voorzitter, dat men alleen te beslissen had over den inhoud der notulen, zijn dezelve, na eenige woordenwisseling, goedgekeurd, onder bepaling echter, dat in dezelve van voornoemd voorstel zal worden melding gemaakt. De heer *Barthelemy* heeft zijn voorstel, wegens een adres, aan Z. M., om de aangelegenheden van den grasthandel in nadere overweging te nemen, ontmaakt, hetzelve is aan de sectien gezonden, om te worden onderzocht. De vergadering is met gesloten deuren voortgezet.

Onder de ingekomene petitien is eene van den heer *Hamsen* van Utrecht, bij welke het herstel der gilden word verlangd, ten einde het gebruik der werktuigen te verminderen.

Bij de boodschap, ten geleide van het ontwerp ter regeling van de financiële aangelegenheden des Rijks en van het amortisatie-syndicaat wordt aangemerkt, dat hetzelve bepalingen behelst, ter voorbereiding van aanzienlijke verminderingen in de uitgaven, welke verligting in de lasten voor het jaar 1825 ten gevolge zullen hebben. Bij het ontwerp wordt voorgesteld, om het amortisatie-syndicaat te belasten met het leveren, te rekenen van 1825, van de noodige penningen voor de betaling van nieuwe pensioenen, personelijke [illegible] gelden enz., voortspruitende uit benoemingen en opheffingen van ambten, in het belang des Rijks; uiterlijk bepaald op *f* 900,000; hetzelve syndicaat niet te laten treden in het genot van de som, aan hetzelve toegezegd, ter betaling der renten en vernietiging van [illegible] werkelijke schuld, voor het aan het Rijk zoude leveren een bedrag van twaalf millioenen voor de regeling van het muntwezen; het syndicaat daarentegen te ontheffen van de over de jaren 1824 tot 1829 bepaalde inkoop en vernietiging van de volgens de wetten van 31 december 1819, 24 december 1820, 2 augustus 1822 en 27 december 1823 [illegible] kapitalen werkelijke schuld, [illegible] de tweede tienjarige begrooting te [illegible], in hoe verre de vernietiging, [illegible] zal worden hervat, of gewijzigd; aan het syndicaat over te laten, ten einde aan deze verpligting te voldoen, eene negotiatie op domeinen, of eene uitgifte van obligatien, naar aanleiding van art. 7 en 35 van de wet van [illegible] ember 1822, onder verband echter van [illegible] wijze te voldoen aan de aan hetzelve [illegible] legde verpligtingen.

AMSTERDAM, den 15 mei.

Den aanstaanden woensdag zullen twee mei. is op de werf der koninklijke marine alhier, met den besten uitslag, van stapel gelaten het nieuwgebouwde linieschip *Waterloo*, van 74 stukken. Het gejuich der ontelbare aanschouwers vervulde de lucht, toen het zeegevaarte langzaam en statig te water daalde.

FRANKFORT, den 11 mei.

Van Kairo schrijft men onder dagteekening van den 30 maart: Het is thans beslist, dat *Ibrahim*-pacha, tegenwoordig de eenige zoon van *Méhemet-Ali*, de expeditie, welke met groote onkosten tegen de Grieken uitgerust wordt, zal kommanderen.

Mehémet-Ali heeft, uit Hedgias, zeer genoegelijke tijdingen ontvangen. Een korps van 25,000 Wechabieten is, door [illegible] Egyptische infanterie der nieuwe ligting, volkomen geslagen geworden.

— Op den 22sten dezer, is er, in de citadel van Kairo, een hevige brand uitgebarsten. Dezelve ontstond, omstreeks 10 ure in den morgen, in eene plaats, waar [illegible], en verbreidde zich reikte dezelve de naburige pakhuizen, waarin veel buskruid lag; de uitbarsting was vreesselijk, en alle de gebouwen der vesting hebben er min of meer van geleden; maar het tuighuis en deszelfs aanhoorigheden zijn volkomen vernield. Gelukkig is men er toe geraakt, om het groot kruidmagazijn van alle naburige getimmerten te ontdoen; indien hetzelve vlam gevat hadde, zou geheel Kairo thans in eenen puinhoop verkeerd zijn. Meer dan vijftig in de nabijheid van de citadel gelegen huizen zijn ingestort; de schade, welke dit onheil aan het gouvernement heeft toegebragt, is ontzeggelijk. *Mehemet-Ali* heeft beloofd, om al de schade, welke particulieren getroffen heeft, te vergoeden; maar, [illegible] omtrent de 4000 menschen bij deze ramp omgekomen.

— Het constantijnsche half-officieel dagblad deelt de volgende berigten uit Konstantinopel mede, onder dagteekening van den 10 april: „De menigvuldige krijgstoerustingen, welke in de laatste dagen plaats hebben gehad, zijn met eene voorbeeldige orde ten uitvoer gebragt. Niet de geringste buitensporigheid is daarbij voorgevallen, en zelfs op het oogenblik der inscheping werd de grootste tucht door de land- en zeetroepen in acht genomen, hetgeen veel genoegen aan de inwoners der hoofdstad heeft gegeven.

Den [illegible] heeft de Kapitein-Pacha van de Ministers der [illegible]heid genomen en, na van den Groot-Visier [illegible] aanbrieven ontvangen te hebben, is hij aan [illegible] van zijn vlagschip, een vier- en zeventiger. Op den [illegible] is een smaldeel der vloot, uit een fregat, twee korvetten en twee goeletten bestaande, naar de Dardanellen gezeild.

Van de 12,000 Janitsaren, die zich, op uitnoodiging van den Sultan, tot den activen dienst hadden laten kiezen, zijn er bij voorraad niet meer dan 7,000 aangenomen, omdat men de hoofdstad niet te zeer van troepen ontblooten zoude en ook om financiele redenen, dewijl elk dezer manschap, behalve de [illegible] leening, nog eene dagelijksche toelage van 12 aspres ontvangt. Deze troepen zijn op twintig transport schepen verdeeld, welke in de haven liggen en moeten bij den eersten gunstigen wind onder zeil gaan.

Over de ware bestemming der tot hiertoe uitgeruste troepen en schepen wordt van de zijde van het gouvernement het diepste stilzwijgen bewaard, zoo dat de geruchten, die deswegens in omloop zijn, alleen op bloote vermoedens rusten.

Het bovengenoemde blad, hetgeen niet wel geheel van partijdigheid ten voordeele der Turken vrij te spreken is, behelst ook nog eenige berigten over den toestand der Grieken, die hoofdzakelijk hierop neder komen, dat de oneenigheden der Insurgenten op Morea van dag tot dag een ernstiger aanzien verkrijgen.

Van een anderen kant vernemt men, Konstantinopel, dat de vloot zeilree ligt naar den Archipel en dat de Grobte Heer waarschijnlijk aan Boord van het admiraalschip een klein zeetogtje zal maken. De vloot, zeide men, moest te Scio de expeditie van den pacha van Egypte afwachten en vervolgens naar Morea stevenen, dat aan regeringloosheid en verdeeldheid ten prooi is. De seraskier *Dervisch*-pacha zoude te land tegen Morea dienen en te Zeituni blijven, tot dat hij tijding ontvangt van het bewerkstelligen eener landing te Patras of elders; deze zaak [illegible] wel beslissend kunnen worden.

— In het groot-hertogdom Hessen is eene belasting op de honden gelegd, welke echter geenszins drukkende is: voor elken hond, zonder onderscheid, wordt 45 kreutsers betaald.

LONDEN, den 7 mei.

— Omtrent de toerustingen, welke te Lissabon gemaakt worden, melden eenige brieven, dat de expeditie naar Brazilie weldra vertrekken en 9000 man sterk zal zijn; terwijl andere brieven daarentegen verzekeren, dat de tegenwoordige toestand der portugesche financien niet veroorloofd, om de uitgaven, welke eene dergelijke expeditie vereischt, te doen, en dat de gemaakt wordende toebereidselen geen ander doel hebben, dan om den dienst der portugesche marine, welke het vorig gouvernement verwaarloosd had, in eenen goeden staat te brengen.

— Op de werf van Chatham word buitengewoon druk gewerkt aan de bombardeerboot *Etna* en op de andere werven, waar bombardeervaartuigen gemaakt worden. heeft hetzelfde plaats, hetgeen zoude doen geloven, dat men krachtdadiger operatien tegen Algiers in den zin heeft: ook is gisteren van Portsmout het bombardeerschip *Terror* naar Algiers gezeild.

MADRID, den 30 april.

Men hoort thans zeer veel spreken over de op handen zijnde werving van 30,000 man, waartoe het decreet dagelijks te gemoet gezien wordt. De helft dier lichting zoude voor Amerika bestemd zijn.

Het hof is heden te Aranjuez aangekomen, en het is waarschijnlijk, dat de Koning, na eenigen tijd die koninklijke residentie te hebben bewoond, alvorens zich naar het Escuriaal en naar de wateren van Salsedo te begeven, eenige dagen te Madrid zal doorbrengen.

— den 1 mei. Als stellig verhaalt men, dat het Gouvernement het bevel over de expeditie, die naar Peru en Mexico bestemd is, aan den generaal *Eÿmerich* zal opdragen.

— Te Valencia wordt met ongeduld de aankomst van fransch garnizoen te gemoed gezien, in de hoop, dat daardoor een einde gemaakt zal worden aan den staat van onrust en beroerte, waarin men daar gestadig blijft verkeeren.

PARIJS, den 3 mei.

In de zitting der pairs van gisteren zijn de deliberatien over de concept wet betrekkelijk den zevenjarigen duur der kamers voortgezet. De bisschop van Hermopolis en de minister van buitenlandsche zaken hebben voor, en de graaf *Boissy-d'Anglas* heeft tegen het concept gesproken. De sluiting der deliberatien hierop hebbende plaats gehad, heeft de heer *Pastoret*, rapporteur der commissie, de deliberatien geresumeerd, en het ontwerp is, bij ballotage, met eene meerderheid van 117 tegen 67 stemmen aangenomen.

MENGELWERK.

Natuurlijke historie van den Haai.

(vervolg van het vorig nommer.)

Wij treffen dezen, wegens zijne roofzucht, zoo beruchte visch in de Middellandsche Zee en in alle groote wereld-zeeën aan. Hij houdt zich gewoonlijk in de diepte op, en komt alleen boven om zijnen honger te bevredigen. Het strand nadert hij niet dan wanneer hij zijnen roof vervolgt, of zijnen vijand, (den *Phÿseter Macrocephalus*,) tracht te ontkomen. Hij verslindt alle soorten van waterdieren, zoowel levende als dooden, in het bijzonder de heilbot, kabeljaauw, zeehond en thoonvisch. Bij het vervolgen der laatste geraakt hij ook menigwerf mede in het net, en bij deze gelegenheid heeft men er in Sardinie gevangen, die tot twee honderd N. ponden wegen, en acht of tien onverteerde thoonvisschen in zich bevatteden. Hij valt de menschen aan, wanneer hij deze kan magtig worden, van waar hij den naam van menschenvreter ontvangen heeft. De waarheid van dit gezegde kan men des te minder in twijfel trekken, daar men in alle beschrijvingen van zeereizen de treurigste verhalen daarvan aantreft. Het dier bereikt de grootte van zeven tot negen N. ellen en bij het eiland st. Margaretha werd eens een haai gevangen, die over de zeven honderd N. ponden woog en waarin men bij het openen van denzelven een geheel paard aantrof, hetwelk vermoedelijk over boort geworpen was. De wijdte der keel bij dezen visch heeft de Natuurkundigen, benevens Godgeleerden, in de meening gebragt, dat de visch, die *Jonas* heeft opgeslokt, een haai geweest is, dewijl de [illegible] veel te enge keel heeft, dan dat hij een [illegible] doorslikken. Zijne verregaande roofzucht is ook oorzaak, dat men hem zoo gemakkelijk vangen kan, wanneer men zich slechts voorziet van een sterken haak, die aan een ijzeren ketting, van twee ellen lengte, is vastgemaakt, want touw zou hij zeer ligt afbijten; en daar hij een zeer sterken reuk heeft, zoo kan men hem door heilorum vleesch zeer gemakkelijk doen naderen.

Het vleesch der haaijen is eetbaar, hoezeer niet even goed van alle soorten. Het bestaat uit twee lagen, waarvan het buitenste rood en malsch, het binnenste wit en taaijer is. In Ijsland wordt het gekookt, gedroogd, en men laat het aldaar gewoonlijk [illegible] te zullen, tot eenen zekeren graad van bederf overgaan. In Noorwegen bereidt men zijne huid tot leder, waarvan schoenen gemaakt worden. Ook haalt men traan uit zijn lever, die menigmaal eene bijzondere grootte heeft, en zeer veel traan kan opleveren.

Reeds lang was het onder de zeelieden bekend, dat de haaivisch eenen kleinen visch, van het *Gadus*-geslacht, aan [illegible] geworpen heeft, en dat deze hem de [illegible] plaatsen in zee aanwijst, waarvoor hij dan [illegible], als het ware, ter beloning van zulk eenen nuttigen dienst, tegen allen aanval van dit verslindend dier beveiligd is. Over deze merkwaardige bijzonderheid in de natuurlijke geschiedenis deelt de Hoogleeraar *Geoffroy* aldus ons het volgende omstandig berigt mede.

In het jaar 1801 bevond [illegible] den 26 mei, aan boord van het fregat [illegible] tusschen de Kaap de Goede Hoop en het eiland Malta. De zee was stil, en het scheepsvolk begon, wegens de langdurigheid der reis, verdrietig te worden, toen een haaivisch plotselijk hunne oplettenheid naar zich trok, doordien hij zijnen loop naar het schip rigte. Voor hem uit trokken zijne lootsen, die zich bijna op eenen gelijken afstand van den haaivisch bevonden.

De twee lootsen hadden hunnen weg naar het

achte einde van het schip gerigt, bezagen het tweemaal van het eene einde tot het andere, en toen zij bespeurden, dat er geen buit te halen was, gingen zij weder in dezelfde rigting, waarin zij eerst, voor den haaivisch uit, geweest waren. Dezen ganschen tijd door, en gedurende al de bewegingen, die zij maakten, verloor de haai hen niet uit het gezigt, of liever, hij volgde hen nu op eene wijze, als of zij hem voortrokken.

Men had den haai niet zonder in het oog gekregen, of een van de [redacted] hande eenen angel of vischhaak, [redacted] hij een stuk spek sloeg. Doch terwijl [redacted] hier mede bezig was, om het gereed te maken, was de haai met zijne reisgenooten meer dan twintig *metres* van het schip weggezwommen. Men wierp echter den angel nog in zee, en het geruisch, door dit inwerpen veroorzaakt, kon op eenen aanmerkelijken afstand gehoord worden. Onze wandelaars waren, zoo als scheen, hier over verbaasd, en hielden terstond in hunnen loop stil. Hierop keerden de drie loodsen weder terug, en namen hunnen weg naar het achtereinde van het schip, om te zien, wat het was. De haai maakte, gedurende hunne afwezigheid, op de oppervlakte van het water, duizenderlei bewegingen: hij leide zich nu op den rug, en dan weder op den buik, dook onder, en kwam altijd weder op dezelfde plaats [redacted] tot het achtereinde van het schip, en [redacted] dra het stuk spek ontdekt, of zij keerden terstond weder naar den haai terug. Hunne terugtogt ging sneller, dan toen zij naar het schip toekwamen. Toen zij nu den haai ingehaald hadden, wilde deze hen voorbijzwemmen en vooruittrekken, doch zijne beide loodsen, waarvan de een ter regter en de andere ter linker zijde van hem zwom, spanden al hunne krachten in, om hem dit voordeel aftewinnen. Nauwelijks hadden zij hun doel bereikt, toen zij eenparig omkeerden, en nu, ten tweedemale, aan het achtereinde van het schip kwamen. Deze keer volgde de haai hen, en door middel van het scherp gezigt zijner [redacted] ontdekte hij den voor hem bestenden [redacted]

Men heeft gezegd, [redacted] eepen zeer fijnen reuk heeft. Ik gaf [redacted] op al wat er rondom het spek, voorviel, [redacted] Het scheen hij toe, dat hij het eerst [redacted] nadat zijne reisgenooten het hem aangewezen hadden: want toen eerst zwom hij er met groote snelheid op af, of liever, hij deed eenen sprong, om het wegtepakken. De eerstemaal scheurde hij er een ruk van af, zonder aan den vischhaak te blijven hangen; maar de tweede reis bleef hij daaraan hangen, werd gevangen en opgehaald. De loodsen bleven aanhoudend rondom het schip, en ik zag, dat zij tot het geslacht van den *Ganserostenen-Doctor* behoorden.

ADVERTENTIEN.

[redacted]

Mijne echtvriendin, *R. van Hees*, is, heden achtermiddag, bevallen van eene dochter.

Wapenveen, W. SLOMP,
den 10 mei 1824. *Predikant.*

[redacted]

FABRIJK VAN INHOUDSMATEN.

De onderteekenden, fabrijkanten van inhoudsmaten uit gebogen spaan, willende de invoering van nieuwe maten zoo veel mogelijk bevorderen, hebben alzoo de prijzen derzelve verminderd, als:

de 5o kop of 1/2 nederl. mudde van *f*18-00
tot *f*14-00; de onderdeelen na rato.

De goedkeuring, welke wij van het Gouvernement over ons werk ontvangen hebben, moet voor een ieder genoegzame waarborg zijn van de degelijkheid derzelve.

Groningen, KUIPERS en VAN HEUVELN.

[redacted] aanmaandaanden aan te bekomen bij hunnen correspondent, den heer *R. P. Stratingh*, ijzerkooper in de oude Ebbingestraat.

[redacted]

MIDDELPRIJZEN VAN GRANEN enz.,

te MEPPEL, *op de markt van den 15 mei.*

Rogge, het mud . . fl. 2 gl. 66 c. | Boter, 1 nederl. pond, 6o
Boekweit, het mud, . 3 gl. 5o c.

TE HOOGEVEEN, *op de markt van den 11 mei.*

Rogge, het ned. mud 2 gl. 45 c. | Boter, 1 nederl. pond, . 45.
Boekweit, id. id., . . 3 gl. 5o c.

TE [redacted], *op de markt van den 12 april.*

Rogge het ned. mud [redacted] Boter, 1 nederl. pond, . . 45 c
Boekweit, id. id. [redacted]

[redacted]

PRIJS-COURANT DER NEDERL. EFFECTEN.

Amsterdam, den [redacted]

Werk. Schuld 2½ pc. 60 à 61¼ | Amort. Syndic. 4½ — 99⅛ à 100⅜
Restant Uitg. dito 1⅛ à ⅛ | Loten . . . . . *f* 68½ à 70
Kas-Bijletten . . *f* 54½ à 55½

[redacted]

Te Assen bij C. VAN GORCUM, Provinciale Drukker.